

MI MLADI BORCI

POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI

STANOVSKI TEDNIK ZA SLOVENSKO DIJAŠTVO. — IZHAJA VSAK PETEK. — LETNA NAROČNINA: DIJAŠKA 16 DIN, NEDIJAŠKA 30 DIN, PODPORN A VEČ KOT 30 DIN. POSAMEZNA ŠTEVILKA 75 PAR — UREDNIŠTVO IN UPRAVA V LJUBLJANI V STRELIŠKI ULICI 12/II. — ČEKOVNI RAČ. ŠT. 16.078.

LETO III.

LJUBLJANA, PETEK, 25. NOVEMBRA 1938.

ŠTEV. 11.

Eno reč zahteva

Katoliška akcija

»Hoc unum gestit interdum, ne ignorata damnatur —« samo to zahteva, da je nihče ne obsoja, kdor je ne pozna. — je napisal o krščanski veri advokat Tertulijan, apologet v prvih časih krščanstva. Isto bi lahko danes zapisali o Katoliški akciji: samo to zahteva, da je nihče ne obsoja, kdor je ne pozna. Nasprotovanje Katoliški akciji pri nas kaže namreč silno nevednost in tudi veliko nelogičnost.

Eden se z vso silo zaganja v KA, češ, politična je in se vtika v javno življenje. Drugi pa zatrjuje, da se škodljivo umika pred javnim življenjem in se zapira v cerkev. Eden vpije, da uvaja heretični laicizem, drugi se boji, da vsiljuje najbolj črni klerikalizem in žene svet nazaj v srednji vek in v slepo pokorščino cerkvenim avtoritetam. Eden sluti fašistične vplive, drugi se zgraža, češ, da se uporablja komunistično načelo elite.

*

Katoliška akcija pa »samo to zahteva, da je nihče ne obsoja, kdor je ne pozna.« Kajti še vsak, ki si je vzel toliko časa in dobre volje, da jo je vestno in brez predsodkov premislil in preštudiral, je moral spregledati. Treba je samo spoznati, kaj je!

Kdor se glede Katoliške akcije udaja bajkam in smešnim vražam, porojenim iz sovraštva ali upornosti ali zavisti, kdor se je nalezal predsodkov iz framasonskega tiska ali tudi od kakega katoličana, ki Katoliški akciji iz bogve kakšnih razlogov nasprotuje, ni čuda, da noče Katoliške akcije ne ceniti in ne podpirati.

*

V prvih časih po Kristusu je bil poganski svet trdno preverjen, da kristjani koljejo otroke in delajo točo, da so krivi povodni in potresov, lakote in kuge. V našem pa se dobe ljudje, ki verjamejo, da organizacije Katoliške akcije mladini načrtno ubijajo samostojnost in jo po živalsko dresirajo.

Vsaka doba ima svoje vraže in vselej se dobe ljudje, ki se jim dajo premotiti.

Naj gredo torej vase vsi tisti katoličani, ki čutijo, da jim Katoliška akcija ni po volji. Zavedo naj se, da v njihovi splošni izobrazbi manjka važen del v poglavju o sodobnih gibanjih. Ko pa bodo ta predel svoje izobrazbe izpopolnili tudi z razumevanjem svetovnega gibanja Katoliške akcije, bodo postali ali iskreni prijatelji te neobhodne cerkvene ustanove ali pa njeni zvesti člani.

O ŠPANJI SE PIŠEJO KNJIGE...

Tragični dogodki v Španiji, besno sovraštvo in vzvišena ljubezen do Boga in do domovine, zločini in junaštva, ki bi jih ne pričakovali v našem stoletju, vse to je dalo povod za mnoge študije, literarne umetnine in preprosta poročila, ki se dan za dnem množe in sestavljajo že bogato literaturo o španski drami.

VELIČASTVO RESNIČNEGA MUČENISTVA

Med najnovejšimi knjigami o Španiji je med najboljšimi knjiga Luisa Carrerasa »Grandeza

cristiana de España«, ki je izšla v Toulousu v španščini. Knjiga skuša, kakor pravi avtor, razložiti »dejanski socialni in duhovni položaj Španije«, in kaže veličino španskega krščanstva. Ta veličina »bo ob končni sodbi zgodovine zasijala v vsem veličastvu in nadnaravni slavi sredi grozot nečloveške revolucije in krutosti strahotne vojne«. To krščanstvo — pravi avtor — »prav tako gotovo ne bo odpovedalo v boljših dneh miru, popravljajoč vse nesreče, blažeč vse bolečine, z ljubeznijo uničujoč vsa sovraštva«. Prvi

zvezek govori o vzrokih preganjanja vere; pisatelj pove, kako se je preganjanje pripravljalo in vršilo in kako ga je vodila peklensko spretna propaganda.

Drugi del z naslovom »Flos Martyrum« je veličasten, čudovit komentar papeževega nagovora na španske begunce, ki je svetu odkril »ves ta sijaj krščanskih in duhovniških kreposti, junaštva in mučeništva — pravega mučeništva v popolnem svetem in slavnem pomenu te besede«. To je Španija novih mučencev, ki jim je barbarstvo brezbožnikov iztrgalo z ustnic krik njihove vere: Viva Cristo Rey!

DIVJE USMRTITVE, POHABLJENA TELES A...

Bolj političnega značaja je druga knjiga iz zadnjega časa. »L' Horreur rouge en terre d'Espagne. Spisal jo je človek, ki pravi, da je živel na fronti in z lastnimi očmi gledal dramo Španije in tudi videl »divje usmrtitve ob kriku svobode, telesa pohabljena, ali obešena v mesni-

cah« ter spoznal, »da ideal, ki je dal življenje takim grozotam, ne more nikdar biti resničen.«

Podobna knjiga »La guerra di Spagna sino alla liberazione di Gijon«, ki sta jo spisala Ambrosio Bollati in Giulio del Bono.

60 DNI V JEČAH MALAGE.

Drugačnega značaja je zelo lepa knjiga P. Francesca Garcia Alfonsa »Due mesi nelle carceri rosse di Málaga«, ki je izšla v Rimu. Pisatelj nam z neovrgljivimi dokumenti kaže dejstva, ki jih je sam videl in doživel: na eni strani zverinsko sovraštvo proti vsemu, kar je svetega in verskega, na drugi strani krščanski heroizem onih, ki pred smrtjo darujejo žrtev svojega življenja za resnično veličino domovine. To je dnevnik iz ječe in priča o metodah komunistov. Kdor ga prebere, ne more ostati hladen spričo teh šestdesetih dni, ki jih je avtor preživel zaprt v ječah Malage in tako bil priča najbolj tragičnih prizorov: kajti le srečen slučaj ga je rešil smrti.

SLABI UPI ZA KOMUNISTE V FRANCII

Francoski komunizem, ki je še pred kratkim zmagoslavno prodiral in se ponašal z Ljudsko fronto, dobiva več in več odločnih nasprotnikov. Moda, ki je še pred kratkim ukazovala komunizem kot sodobno ideologijo, je menda za vselej prešla. Vse bolj se množe glasovi, da je treba komunistično stranko zatreti, ker je pripeljala Francijo na rob prepada.

KOMUNIZEM HOČE VOJSKO

Radikalni poslanec Jean Matigny je na primer na nekem shodu v Parizu takole govoril:

»Ze tri leta dela komunistična stranka v Franciji ta zločin, da neprestano skuša Francijo poriniti v vojno. To dela po Stalinovem navodilu, ki trdi, da bo iz vojne med kapitalističnimi državami sama po sebi sledila svetovna revolucija. Glavno delo komunistične stranke v vsaki državi mora biti, da stori vse, da pride do vojne.

Komunistično stranko je treba zato proglasiti za nezakonito in jo razpustiti. Stranka, ki jo očitno vodi tuja država, nima pravice do gostoljubnosti v Franciji.«

To so zelo odločne besede, ki kažejo, da se komunistični stranki v bodoče ne bo več dobro godilo, kajti Francozi spregledujejo kdo je največji sovražnik Francije.

SADOVI KOMUNIZMA IN LJUDSKE FRONTE

Na shodu neodvisnih radikalov je bil sprejet naslednji končni sklep:

»Prva naloga je, da se Francija osvobodi razkrajajočega vpliva marksizma. Politika ljudske fronte, ki jo je navdihovala komunistična stranka, misleč, da ima v njej sredstvo za izvedbo revolucije, je prinesla s seboj brezposelnost, draginjo in vojno nevarnost. Ta politika je danes obsojena.«

Vsa sreča, da je Francija danes prišla do tega spoznanja. Do tega spoznanja so prišli celo tisti, ki so prej sestavljali Ljudsko fronto in jo omogočili. Sadovi, ki jih je prinesla prikrita diktatura kominterne, so porazni.

Zato smo tem bolj veseli, da smo Ljudsko fronto v prvih urah njenega nastajanja pri nas odločno zavrnil, čeprav je bilo to takrat »nemoderno«, »ozkosrčno«, in »strankarsko«.

SADOVI POZRTVOVALNOSTI.

Po vsej Kitajski vstaja vedno večje zanimanje za katoliško Cerkev. Ze se kažejo sadovi požrtvovalnega dela misijonarjev, — mnogo številnejša spreobrnjenja. V bodočnosti se obeta bogata žetev. Ti dnevi so nova junaška doba katoliške Cerkve na Kitajskem.

ODLOČNI ŽOSIST

Mlad francoski žosist bi šel rad na žosistovski tedenski tečaj v Alžir, ali denarja ni. Torej ovira? Toda ovira je zato, da se premaga! Zato sklene, da se šest mesecev ne bo vozil s tramvajem na delo in z dela, niti opoldne h kosilu in nazaj. Vsako jutro je moral zato pol ure prej vstati. Kosilo je nesel s seboj in opoldan je ostajal v tovarni. Na ta način in še z drugimi majhnimi žrtvami si je prihranil 350 frankov. Toda tri tedne pred pričetkom tečaja je zbolel in moral v posteljo. Kaj pa sedaj? Ni dolgo premišljal: »Tovariš iz krožka naj gre mesto mene!« Res je poslal na tečaj tovariša in ga prosil samo za to uslugo, da bi mu prepustil zapiške s tečaja.

*

SLIKA DON BOSKA NA AEROPLANI V ARGENTINI.

V kratkem bodo vpostavili v Argentini redno zračno zvezo med glavnim mestom Buenos Aires in najjužnejšim mestom Južne Amerike — Punta Arenas. Prvi trije aeroplani, ki bodo obratovali na tej progi, bodo imeli v notranjosti sliko sv. Boska, ki je dal pobudo za ustanovitev mesta Punta Arenas. Pa tudi za svoj nadaljni razvoj se mora mesto Punta Arenas zahvaliti salezijanskemu redu in njegovemu misijonskemu delovanju v Patagoniji. Zato hočeta mesto samo in pa država izkazati svojo hvaležnost na ta način, da bodo ti prvi trije aeroplani posvečeni spominu ustanovitelja salezijanskega reda, sv. Boska.

KOMUNIZEM V ZDRUŽENIH DRŽAVAH

V Združenih državah nastaja položaj, ki ima več skupnih znakov s položajem, ki se je utrdil v Franciji okoli novega leta 1936.

VELIKA KOMUNISTIČNA OFENZIVA

Komunistična stranka kakor tudi njene osvajaške organizacije hitro napredujejo. Komunistični in njemu sorodni tisk je v polnem razmahu. Če izvzamemo nekatere stvarnejše in bistrovidnejše duhove, vsaj splošno javno mnenje meni, da je neprimerno »pretiravati« komunistično nevarnost. Videti je, kako skoro vse kakor po dogovoru molči; postalo je že kar nepatriotično kazati na rane, ki se raztezajo preko ameriške celine. Velik del časopisja je smešil številna in točna dejstva, ki jih je ugotovila preiskovalna komisija pod predsedstvom g. Diesa. Pred dvema leti so se brošure o komunizmu prodajale v velikih množinah; sedaj pa je ta prodaja skoro popolnoma prenehala; občinstvo ne mara več zanj; tako ga je obdelala brezimna komunistična propaganda. Za prenapeteže in nazadnjake imajo tiste, ki groze z rdečo nevarnostjo, in jih napadajo, da bi radi zatrli delavski razred in se pridružili onim, ki branijo koristi bogatih.

KRIVDA NEZAVEDNIH KATOLIČANOV

Ameriški komunisti zdaj po dveletni zamudi posnemajo svoje francoske prednike in krepko ponujajo katoličanom roko. Komunistični in komunistom prijazni tisk živahno komentira nenavadne primere sodelovanja med katoličani in komunisti, a če kak katoličan skuša le besedico črhiniti proti temu, mu takoj očitajo klevetanje, krivičnost itd. Nekateri »hipernapredni« katoličani trdijo, da je napadanje komunizma samo preteza v službi kapitalizma. Za mnogo katoličanov — morebiti za večino — je postalo moderno, da se »ne dajo razburjati zaradi komunizma«.

Manjšina pa vodi krepko borbo. Tako znani P. Karel Coughlin v svoji reviji »Social justice«, Mgr. Fulton Sheen, newyorška jezuitska revija »America« in še nekateri drugi.

Položaj je morebiti še celo bolj kočljiv kot v Franciji. Za to govori prvič dejstvo, da se komunisti okoriščajo z izkušnjami, ki so si jih pridobili v drugih deželah, in da znajo popravljati napake, ki so jih zagrešili; na drugi strani pa dejstvo, da so si ameriški katoličani premalo na jasnem, kaj so s ponudeno roko drugje doživeli. Komunistična ofenziva v Franciji se je ustavila zaradi več vzrokov, izmed katerih bi bili tile glavni:

1. slovesna opozorila sv. stolice: dva govora Pija XI. v maju 1936., septemberski nagovor španskim beguncem, obsodba lista »Terre nouvelle«, božični nagovor 1. 1936., opozorila naslovljena na katoliški tisk, okrožnica »Divini Redemptoris«; ta opozorila je dopolnilo poslanstvo kardinala Pacelli v Francijo in njegov mogočni govor v cerkvi Naše ljube Gospe v Parizu;

2. čudoviti razmah organizacij katoliške mladine, zlasti dijaške, v zadnjih letih in njihovo nepopustljivo zadržanje nasproti »ponudeni roki« komunistov;

3. obstoj mogočnih krščanskih strokovnih organizacij, ki so močno narastle v letih 1936. in 1937.;

4. veliko delo katoliškega tiska. Tukaj bi morali predvsem omeniti zaslužno borbo alžaskega tiska, katerega uspeh je bil konec stavk zasedbo tovarn poleti 1936. v Alžaciji, in natančno raziskavanje, ki ga je izvedla Action Populaire o stanju komunizma v Franciji. Tudi druge katoliške organizacije so v polni meri izvršile svoje naloge.

To je nekaj činiteljev, ki so povzročili, da so francoski katoličani v veliki meri zaustavili komunistično ofenzivo. Vendar je komunistična ofenziva imela še čas, da je prizadela veliko škode.

Predaleč smo od Združenih držav, da bi mogli pravilno preceiniti položaj v tej državi. Zdi se pa, da bi bilo treba sestaviti točen pregled razdiralnih sil komunizma in odpornih moči katolicizma, nato pa napraviti uspešen načrt, da se povodenj ustavi, dokler je še čas.

GENERAL FRANCO: „MI SMO PREDVSEM KATOLIČANI“

Predsednik francoske republikanske stranke Taittinger je pred kratkim potoval po beli Španiji. Čutil je potrebo, da si v nacionalni Španiji ogleda z lastnimi očmi, kar brezvestna propaganda z vsemi sredstvi ponareja in blati.

G. Taittinger je bil v Španiji zelo prijazno sprejet in je tudi dobil avdienco pri generalu Francu. General Franco je temu Francozu zagotovil svojo osebno ljubezen do Francije, ker še ni pozabil svojih francoskih profesorjev in vzgojiteljev. S posebnim veseljem se je med tem spominjal katoliškega maršala Lyauteya.

Taittingerja je seveda tudi zanimalo, kakšno državno obliko bo imela bodoča Španija. Na to je general Franco izjavil, da je čisto napačen strah, da bi Španija postala totalitarna država. Dejal je: »Kakor je tudi naša hvaležnost Italiji in Nemčiji velika, mi ne pozabljam, da smo predvsem katoličani. Mi verujemo v vesoljnost katoliške vere.«

Izjava generala Franca o totalitarizmu je dvakrat dragocena zato, ker jo je dal kljub uslugam in prijaznemu stališču, ki ga zavzemata do njega Hitler in Mussolini.

Če poleg teh besed generala Franca vzamemo še besede španskega kardinala primasa Gomà y Tomása, ki je na isto vprašanje odgovoril: »Jutrišnja Španija bo katoliška Španija brez vsake omejitve v katerikoli smeri,« jima smemo mirnodušno verjeti.

Razumeti pa ni mogoče, da nekateri bolj kot cerkvenemu in državnemu poglavarju Španije verjamejo zakotnim pismom in kričačem, ki za boljševiske rublje vpijejo o nacizmu in fašizmu.

Vedno jasneje postaja, da ta propaganda ni samo v službi komunistične Španije, ampak hoče tudi za vsako ceno preprečiti nastanek katoliške države. Za sodelovanje pri takem delu pa imamo katoličani najmanj razloga.

*

Tom Playfair

SEDMO POGLAVJE

Tom izganja hudiča.

Neko nedeljo zjutraj meseca septembra je vodja zavoda svete Marije razlagal v pridigi svojim gojencem, kako je gospod Jezus izganjal hudobne duhove. Ta oblast se je ohranila — je dodal — in Cerkev je v ta namen sestavila posebne molitve, ki se imenujejo eksorcizmi. Pridigar je za tem govoril o nesreči revežev, ki so bili v oblasti hudobnega duha.

Nato je vso stvar praktično zaobrnil: mogoče je tudi med vami kdo tak, dragi otroci, kaka duša, ki je v oblasti hudobnega duha, ki je v suženjstvu greha, svetišče, odkoder je bil sveti Duh sramotno pregnan...

Slog govora je bil tako živ, pripovedovanje napeto, da so učenci poslušali z največjo pozornostjo. Nihče pa ni z večjim zanimanjem sledil pridigarju kakor Tom. Fant, treba je to priznati, ni slišal mnogo pridig v svojem življenju. O veri je vedel le toliko, kolikor je slučajno izvedel od tete. Nič čudnega torej, če ni razumel pridigarja ter je zamenjal stvar in uporabo, aplikacijo stvari.

Po maši je Tom ostal v kapeli ter začel vneto proučevati knjige, ki so ležale zadaj pri harmoniju. Kmalu je našel, kar je iskal. Prebral je, premišljal, zopet premišljal in zopet prebral; nato je z odločno kretnjo zaprl knjigo ter stekel na igrišče, kjer je poiskal svoje tri zaupnike: Harryja, Vilija in Jožeta.

»En bonbon!« — Vidimo, da je igral bonbon v Tomovi diplomaciji veliko vlogo. Bil je Tomova mirovna pipa. Vsi so sprejeli in mladi učitelj jim je razložil svoje načrte.

»Ali ste slišali, kaj je povedal gospod vodja pri maši?

»Da. In?«

»Dobro. V naši diviziji je nekdo, ki je od hudiča obseden.«

»Ti si blazen!« so zavpili vsi trije hkrati.

»Nikakor!« zagotavlja Tom. »Ali ni gospod vodja povedal, da so tisti, ki preklinjajo in se grdo obnašajo, pod oblastjo hudobnega duha?«

»Res je!« pravi Vili.

»Dobro. Tovariši, vprašam vas: ali ni v naši diviziji nekdo, ki preklinja in se grdo obnaša?«

»John Green.«

»Torej, zdaj vidite. Jaz sem o tej stvari premišljal in mislim, da bo treba Greena... kako je že rekel gospod vodja?«

»Eksorcirati!« je šepetal Vili.

»Točno! Greena je treba eksorcirati.«

»Kje naj ga pa eksorciramo, na igrišču ali kje?« vpraša Jože White negotovo.

Tom je poplašal to opazko s strogim pogledom.

»Jože,« pravi z največjo resnostjo, »eksorcirati« je nekaj svetega, in ti ne bi smel tako govoriti. Eksorcirati pomeni toliko kot izganjati hudiča. Mi hočemo izgnati hudiča, ki je obsedel Greena.

»Stvar ni tako lahka!« je pripomnil Harry, ki je bil najboljši teolog med njimi. »To je vendar duhovnikovo opravilo.«

Tudi jaz sem mislil na to,« pravi Tom s skrivnostnim glasom, ki je vzbujal zaupanje; verjemite mi, to ne bi bilo praktično. Nihče, ne vi ne jaz, ne bi rad špeal tovariše. Če hočemo imeti duhovnika, pa moramo povedati vse, kar vemo o Greenu. Sami poskusimo! Bomo videli, če nam bo uspelo.

Trije dečki so začeli resno gledati na celo vprašanje. Tom je znal prepričevalno govoriti. Če bi se kdo drugi lotil takega podjetja, bi Harry počil od smeha. Tom pa je imel poveljniškega duha.

»Kaj storiti?« je vzdihoval Vili.

»Treba je moliti in se postiti.«

»Postiti?« se je prestrašil Jože.

»Da, nocoj bomo šli spat brez večerje.«

Dečki so se presenečeno spogledali.

»Nič ne pomaga!« pribije odločno Tom. »Čital sem v knjigi: ta rod se prežene le z molitvijo in postom.«

»In potem?« vpraša Harry.

»Potem bomo molili nad njim.«

Misel na bodočo ceremonijo jih je navdala s svetim spoštovanjem.

»In kaj bomo molili?« vpraša Vili.

»Tu je težava. Molitve so latinske, in dolge...«

»Uf!« vzdikne Harry. »S tega ne bo nič!«

»Nasprotno! Sijajno bo šlo! Na koncu moje molitvene knjige je nekaj latinskih pesmi, ki jih bom jaz še nocoj prepiral. Bral jih bom na glas, in vi boste rekli: amen...«

(Dalje prih.)

Značilna razsodba ameriškega sodnika

Časopis Catholic News pripoveduje o značilnem slučaju, ki kaže, kakšno važnost polagajo ameriški sodniki na vero.

Četvero ljudi iz Aleksandrije v Luizijani je prodajalo po mestnih ulicah knjige, ki napadajo katoliško Cerkev. Ko so prišli zaradi tega pred sodišče, jim je sodnik Gus A. Voltz rekel: »Naša občina in sploh nobena ameriška občina ne mara ljudi vaše vrste,« ter jih je obsodil na globo sto dolarjev in na 90 dni zapora. Sodnik je drugi del kazni naložil pogojno, če dva izmed krivcev zapustita mesto v šestih urah.

— Sodnik je tej razsodbi pristavil: »Prebivalstvo naše države in našega mesta ljubi Boga in bližnjega, zato vlada pri nas zadovoljstvo. Vi pa prihajate v naše mesto brez povabila in raznašate umazano čtivo, da bi naše zadovoljstvo uničili in med nami naredili nered in sovraštvo. Vaš nauk je proti Bogu in proti ljudem.«

Izšel je

DR. ALEŠA UŠENIČNIKA
OBRIS
SOCIALNEGA VPRAŠANJA
CENE: 10.—, 7.—, 5.— din.

ŠVICA NE MARA NACISTOV.

Nacizem se hoče vsiliti na Holandsko, v Madžarsko, v Švico in morda še kam drugam. Posebno se zdi, da se nacisti zanimajo za bogato Švico. Švica pa se navalu nacističnega svetovnega nazora z vso silo upira, ker se zaveda, kaj jo sicer čaka.

Pri zadnjem zasedanju švicarskega Narodnega sveta je govoril o nacizmu in njegovi propagandi v Švici justični in policijski šef Baumann. Ugotovil je, da se vtkajo nacisti iz tujih držav v notranje švicarske zadeve. Polcija je po njegovi izjavi ugotovila, da je »švicarska nacistična skupina vsaj idejno odvisna od inozemskih vzorov in da tudi vzdržuje zveze z inozemstvom«. Zahteval je, naj vlada vse stori, da se v bodoče fašistična in protiverska propaganda prepreči.

Odg. urednik: Ciril Kovač (Ljubljana). Izdaja konzorcij (J. Prešeren, Ljubljana). Tiska Misijonska tiskarna, Groblje - Domžale (A. Trontelj).